

De Nederlandse economie

De economieën van Amsterdam en Rotterdam vergeleken

2017

Wouter Jonkers

Inhoud

Samenvatting 3

1. Inleiding 3
2. Financiële instellingen grootste bedrijfstak in Groot-Amsterdam 4
3. Groot-Amsterdam heeft het hoogste brp per hoofd 5
4. Economische groei in Groot-Amsterdam hoger dan in Groot-Rijnmond 6
5. Gestandaardiseerd inkomen hoger in regio-Amsterdam dan in Rijnmond 7
6. Meer investeringen in Groot-Amsterdam dan in Groot-Rijnmond 8
7. Gemiddelde woningprijs in Amsterdam bijna 79 procent hoger dan in Rotterdam 9
8. Groot-Rijnmond regio met hoogste werkloosheidspercentage 10
9. Ook meer bijstandsuitkeringen in Groot-Rijnmond 12
10. Conclusies 12

Samenvatting

Op economisch gebied presteert de regio Groot-Amsterdam beter dan de regio Groot-Rijnmond. Het bruto regionaal product per inwoner is in Groot-Amsterdam zelfs verreweg het hoogst van alle regio's in Nederland. Groot-Rijnmond staat wat dit betreft op de zesde plaats. Ook als er gekeken wordt naar de recente economische groei, de investeringen, het inkomen of de situatie op de arbeidsmarkt scoort Groot-Amsterdam beter dan Groot-Rijnmond.

1. Inleiding

Komend weekeinde valt eindelijk de beslissing in de Eredivisie: wordt het Rotterdamse Feyenoord kampioen, of toch het Amsterdamse Ajax? Hoe verhouden de wereldhavenstad en de hoofdstad zich eigenlijk in economisch opzicht? Om op deze vraag antwoord te geven, kan vanwege de databeschikbaarheid het beste gekeken worden naar de grotere stedelijke agglomeraties waar de twee steden deel van uitmaken, respectievelijk Groot-Rijnmond en Groot-Amsterdam.

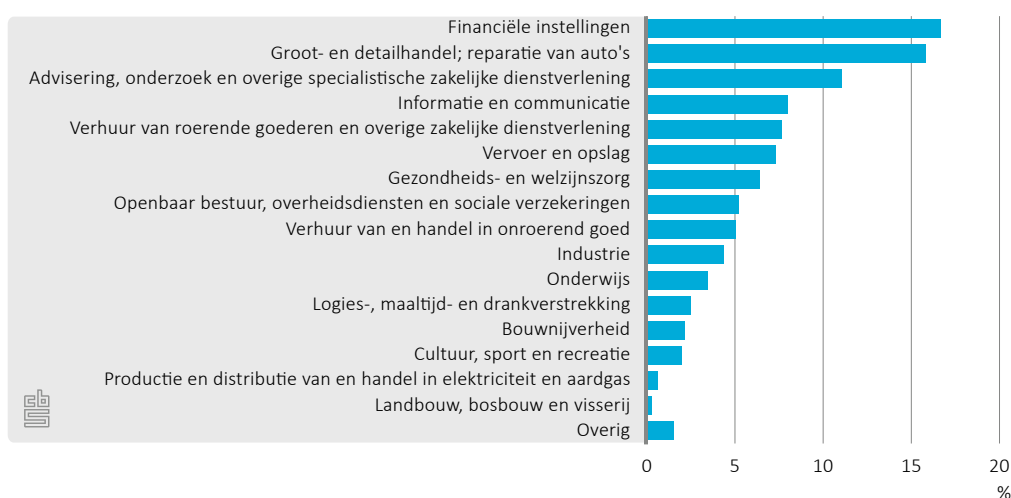
In dit artikel worden diverse economische statistieken over de beide regio's onder de loep genomen. Eerst wordt gekeken naar de bedrijfstakstructuur in beide regio's. Vervolgens komen het bruto regionaal product en de economische groei aan de orde. Tot slot worden nog de inkomens, de investeringen, de huizenprijzen, de werkloosheid en het aantal bijstandsuitkeringen onder de loep genomen. Hierbij wordt, tenzij anders vermeld, gekeken naar de COROP-regio's Groot-Amsterdam en Groot-Rijnmond¹⁾. Op 1 januari 2016 woonden er 1 329 572 inwoners in Groot-Amsterdam en 1 412 322 inwoners in Groot-Rijnmond.

¹⁾ De COROP-regio Groot-Amsterdam bestaat uit de gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer, Beemster, Diemen, Edam-Volendam, Haarlemmermeer, Landsmeer, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn en Waterland. De COROP-regio Groot-Rijnmond bestaat uit de gemeenten Rotterdam, Albrandswaard, Barendrecht, Binnenmaas, Brielle, Capelle aan den IJssel, Cromstrijen, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Korendijk, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Oud-Beijerland, Ridderkerk, Schiedam, Strijen, Vlaardingen, Westvoorne en Zuidplas.

2. Financiële instellingen grootste bedrijfstak in Groot- Amsterdam

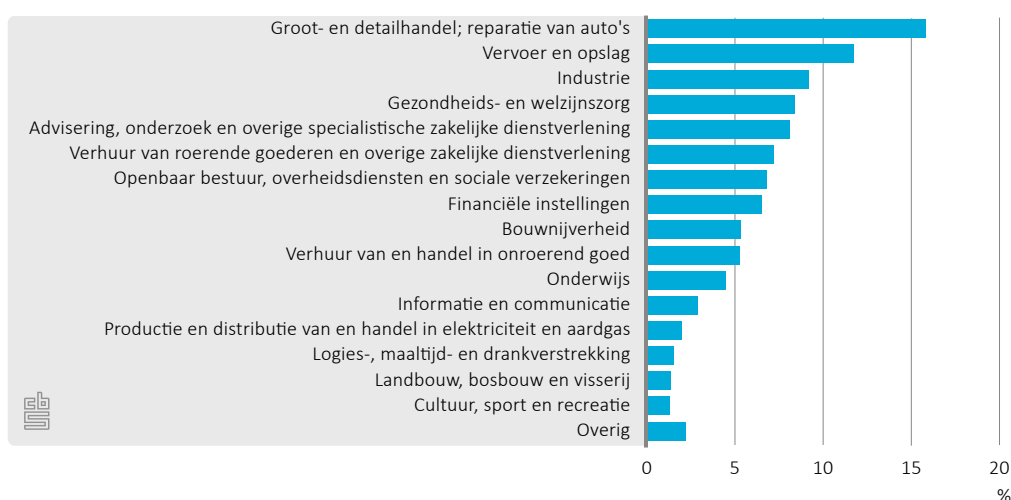
In Groot-Amsterdam vormen, gemeten naar het aandeel in het bruto regionaal product, de financiële instellingen de grootste bedrijfstak, gevolgd door de handel, de specialistische zakelijke diensten en de informatie- en communicatiesector²⁾. Dit hangt onder meer samen met aanwezigheid van de Zuidas.

2.1 Aandeel bedrijfstakken in bruto regionaal product Groot-Amsterdam, 2015¹⁾

¹⁾ Onder de categorie Overig vallen hier de delfstoffenwinning, de winning en distributie van water, de huishoudelijke dienstverlening en de overige dienstverlening.

2.2 Aandeel bedrijfstakken in bruto regionaal product Groot-Rijnmond, 2015¹⁾

¹⁾ Onder de categorie Overig vallen hier de delfstoffenwinning, de winning en distributie van water, de huishoudelijke dienstverlening en de overige dienstverlening.

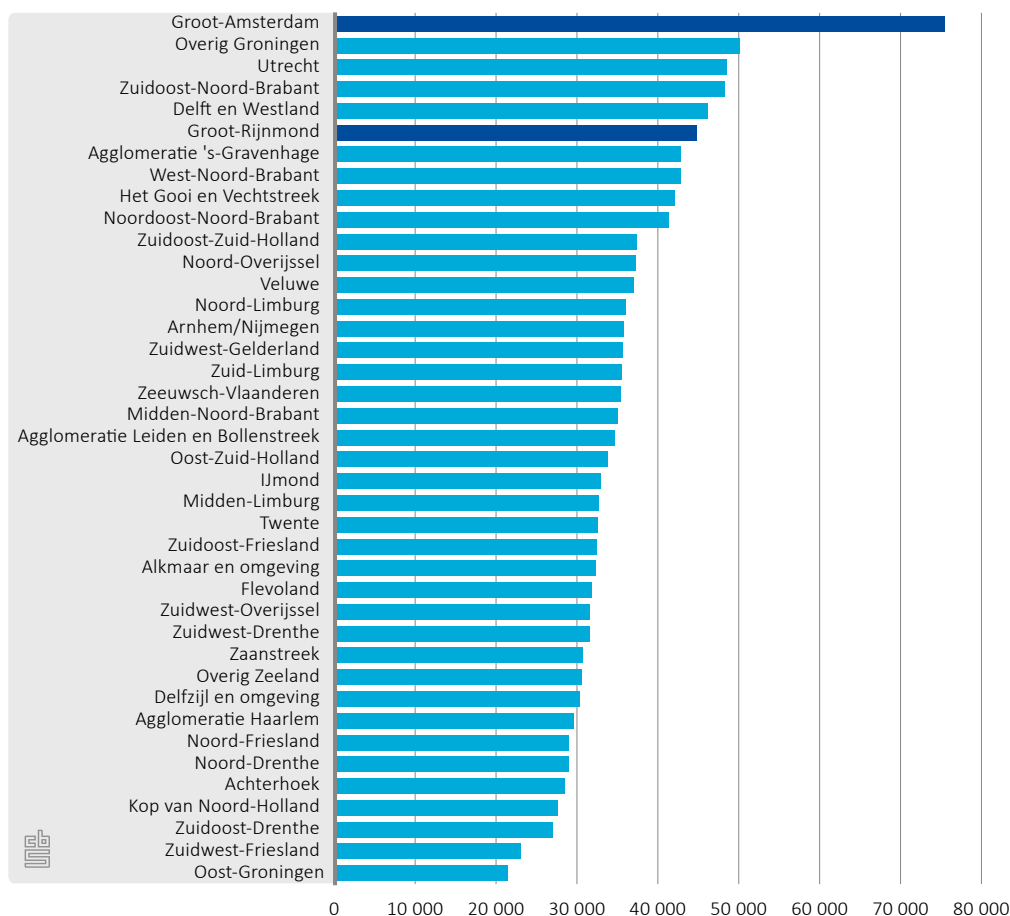
²⁾ Behalve de ICT-sector behoren ook uitgeverijen, film- en televisieproducenten tot de informatie- en communicatiesector.

In Groot-Rijnmond spelen de financiële instellingen een veel minder belangrijke rol. Hier waren, onder invloed van de Rotterdamse haven, de handel, vervoer en opslag en de industrie in 2015 de grootste bedrijfstakken.

3. Groot-Amsterdam heeft het hoogste brp per hoofd

Van alle regio's in Nederland had Groot-Amsterdam met ruim 75 duizend euro verreweg het hoogste bruto regionaal product (brp) per inwoner in 2016³⁾. Op de tweede plaats staat de regio 'Overig Groningen'. Deze hoge positie hangt samen met de gaswinning in het Groningse Gasveld. Groot-Rijnmond is op deze lijst een subtopper; met ruim 43 duizend euro staat de regio net onder Utrecht, Delft en Westland en Zuidoost-Noord-Brabant. Zuidoost-Noord-Brabant is overigens de regio waar PSV, de huidige nummer drie van de Eredivisie, vandaan komt.

3.1 Bruto regionaal product per capita, 2016

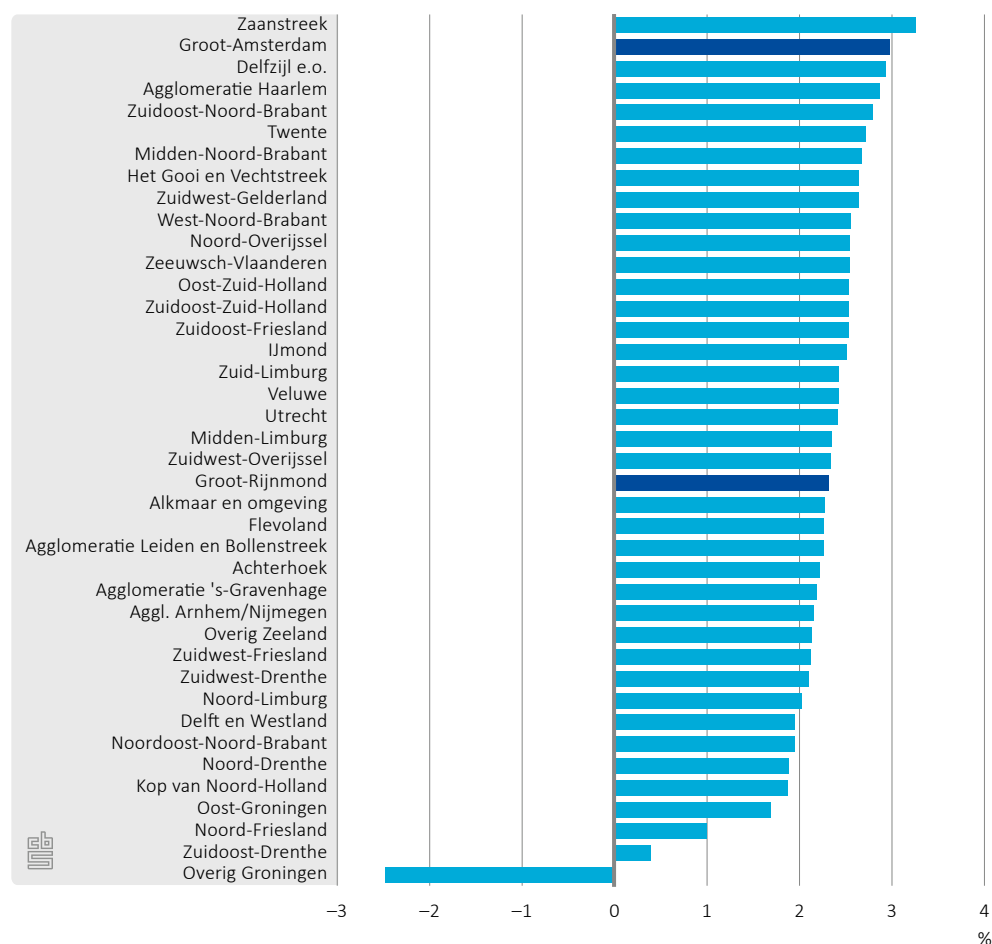

³⁾ Hier is gerekend met de bevolkingsaantallen van 1 januari 2016.

4. Economische groei in Groot-Amsterdam hoger dan in Groot-Rijnmond

Ook als we niet kijken naar het niveau van het bruto regionaal product, maar naar de groei ervan, gooit Groot-Amsterdam met 3,0 procent hogere ogen dan Groot-Rijnmond (2,3 procent). De Amsterdammers moeten wel de burens uit de Zaanstreek boven zich dulden. Overig Groningen was de enige regio met een krimp. Dit komt voornamelijk door de afname van de gaswinning als gevolg van het verlagen van het productieplafond. De economische groei in Nederland als geheel bedroeg 2,2 procent in 2016.

4.1 Economische groei COROP-regio's, 2016

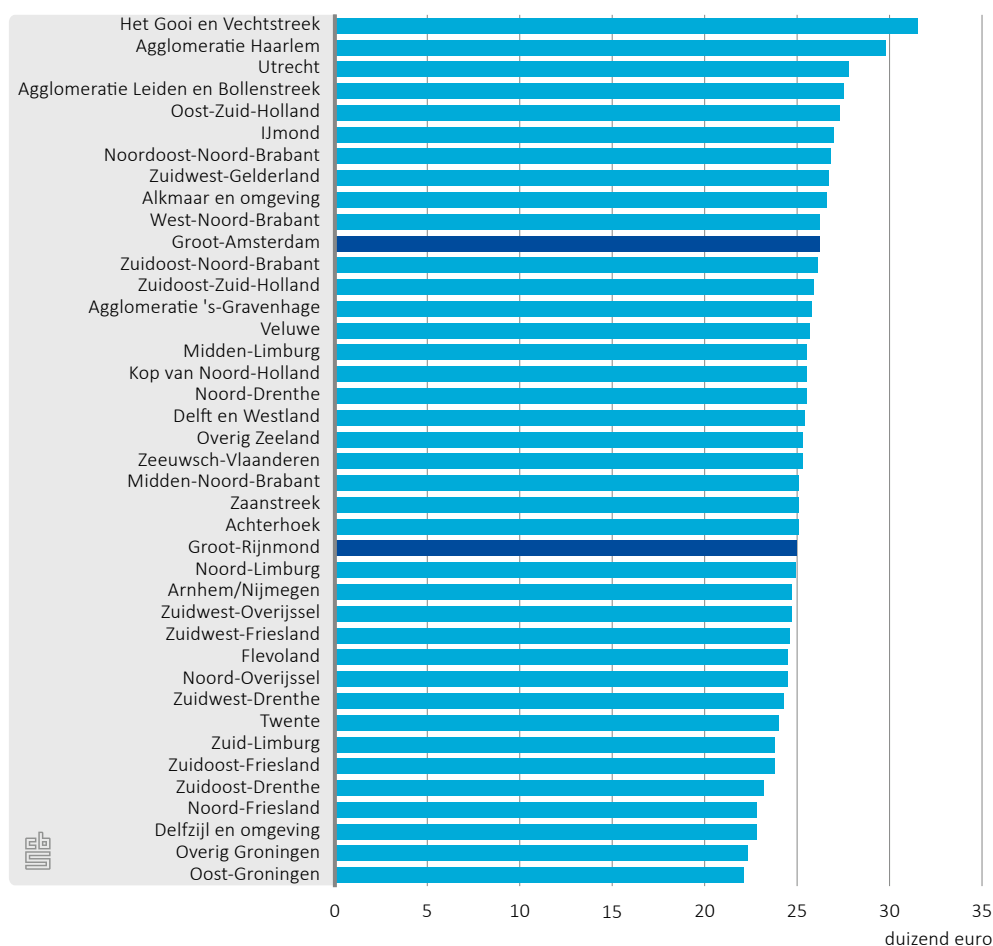

Overigens was de groei in Groot-Rijnmond in 2016 wel hoger dan in 2015, toen de economische groei 2,0 procent bedroeg. De groei in Groot-Amsterdam was met 3,0 procent slechts een fractie hoger dan in 2015 (2,9 procent).

5. Gestandaardiseerd inkomen hoger in regio-Amsterdam dan in Rijnmond

Niet alleen het brp per hoofd, maar ook het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen is in Groot-Amsterdam met 26,2 duizend euro hoger dan in Groot-Rijnmond (25,0 duizend in 2014) ⁴⁾. Groot-Amsterdam bevindt zich daarmee in de subtop, terwijl Groot-Rijnmond onderin de middenmoot bungelt. De regio met het hoogste gemiddeld gestandaardiseerde inkomen is Gooi en Vechtstreek, in de regio's Overig Groningen en Oost-Groningen is het inkomen het laagst.

5.1 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen naar regio, 2014

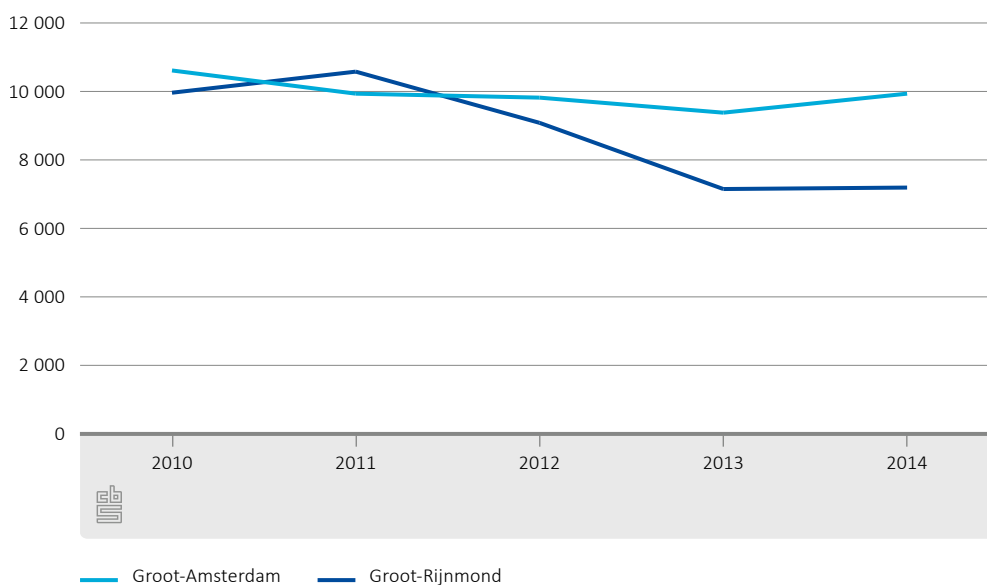
⁴⁾ Het gestandaardiseerd inkomen is het besteedbaar inkomen gecorrigeerd voor verschillen in grootte en samenstelling van het huishouden. Om inkomens van huishoudens van verschillende grootte en samenstelling vergelijkbaar te maken, wordt het inkomen gestandaardiseerd. Bij het standaardiseren wordt het besteedbaar huishoudensinkomen gecorrigeerd voor grootte en samenstelling van een huishouden. Het besteedbaar inkomen is het bruto inkomen verminderd met betaalde inkomensoverdrachten, premies inkomensverzekeringen, premies ziektekostenverzekeringen en belastingen op inkomen en vermogen.

Ook in de gemeente Amsterdam was het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen in 2014 met 24,8 duizend euro een stuk hoger dan in de gemeente Rotterdam (22,6 duizend euro).

6. Meer investeringen in Groot-Amsterdam dan in Groot-Rijnmond

In 2014 werd er in Groot-Amsterdam voor 13,0 miljard euro geïnvesteerd in vaste activa, zoals gebouwen en machines. Dat is 9 935 euro per inwoner⁵⁾. In Groot-Rijnmond werd slechts 7 192 euro per inwoner geïnvesteerd. De investeringen per inwoner zijn in Groot-Rijnmond flink afgenomen na 2011. In Groot-Rijnmond werd in 2014 vooral minder geïnvesteerd in grond-, weg- en waterbouwkundige werken, woningen, bedrijfsgebouwen en machines dan in 2011.

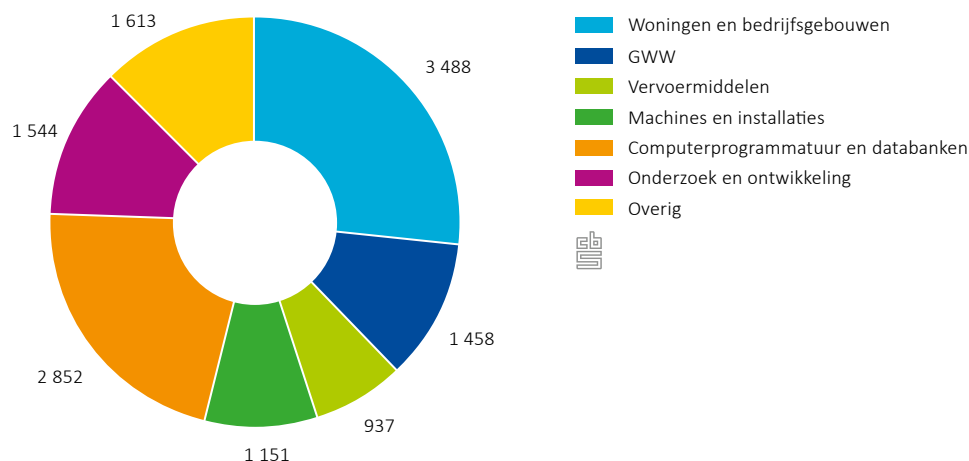
6.1 Investeringen in vaste activa per inwoner

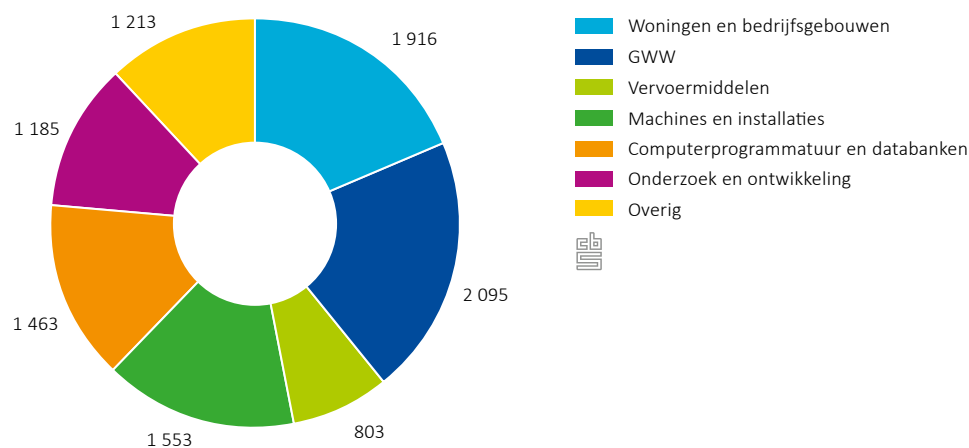
De samenstelling van de investeringen is in Groot-Amsterdam heel anders dan in Groot-Rijnmond. In Groot-Amsterdam wordt relatief veel geïnvesteerd in woningen, bedrijfsgebouwen, computerprogrammatuur en databanken, in Groot-Rijnmond in grond-, weg- en waterbouwkundige werken (GWW), machines en installaties. Dit heeft een duidelijke relatie met de bedrijfstakkenstructuur in die regio's.

⁵⁾ Er is hier gerekend met het gemiddelde inwoneraantal in een jaar. Dit betekent dat het gemiddelde van het inwoneraantal op 1 januari en dat op 31 december is gebruikt.

6.2 Groot-Amsterdam: Investerings in vaste activa in miljoenen euro, 2014

6.3 Groot-Rijnmond: investeringen in vaste activa in miljoenen euro, 2014

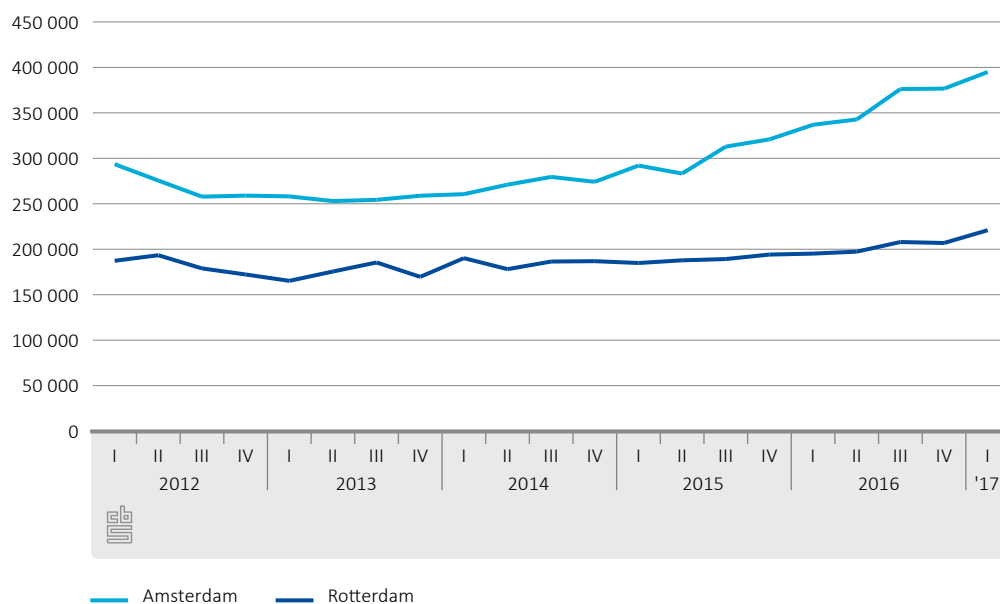

7. Gemiddelde woningprijs in Amsterdam bijna 79 procent hoger dan in Rotterdam

Amsterdammers hebben gemiddeld een hoger inkomen dan Rotterdammers, maar hebben dat ook hard nodig als ze een woning willen kopen. In het eerste kwartaal van 2017 bedroeg de gemiddelde verkoopprijs van een koopwoning in Amsterdam bijna 395 duizend euro, tegen 221 duizend euro in Rotterdam⁶⁾. Na het dieptepunt in 2013 zijn de prijzen in Amsterdam ook duidelijk sneller gestegen dan in Rotterdam.

⁶⁾ Het gaat hier om de gemeenten Amsterdam en Rotterdam, niet om de COROP-gebieden Groot-Amsterdam en Groot-Rijnmond.

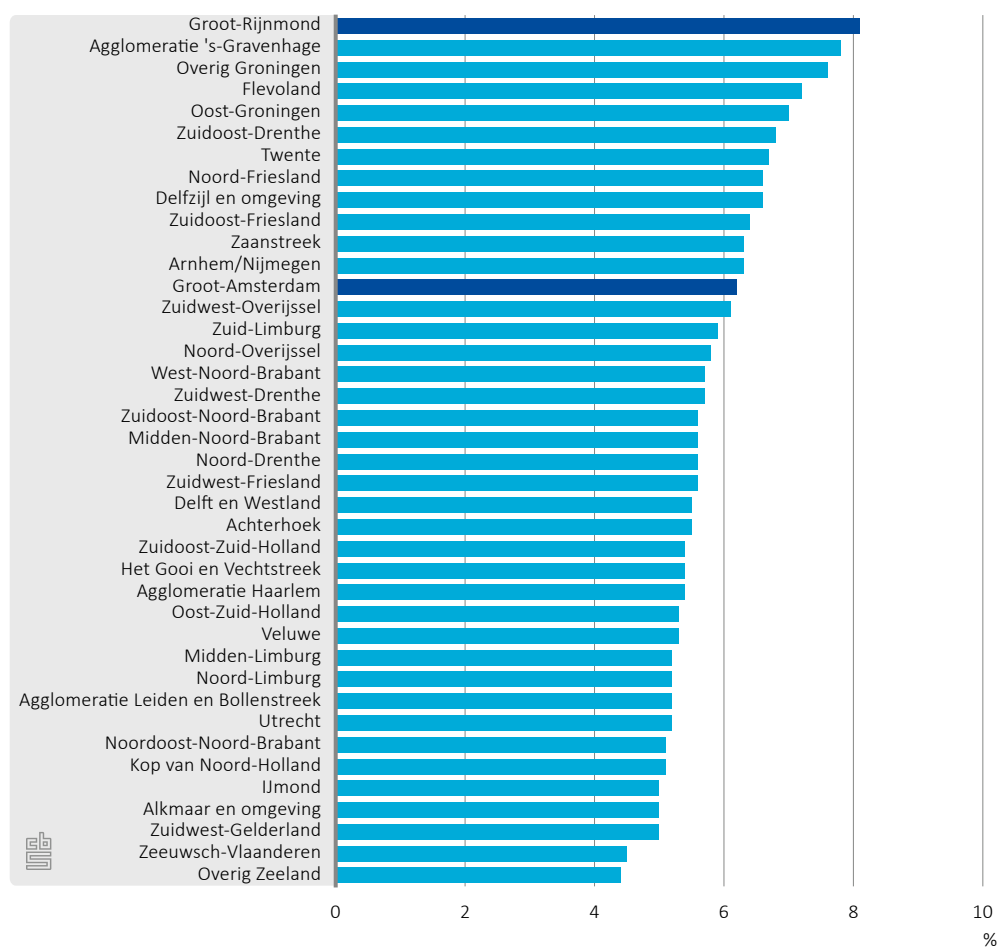
7.1 Gemiddelde verkoopprijs bestaande koopwoningen

8. Groot-Rijnmond regio met hoogste werkloosheidspercentage

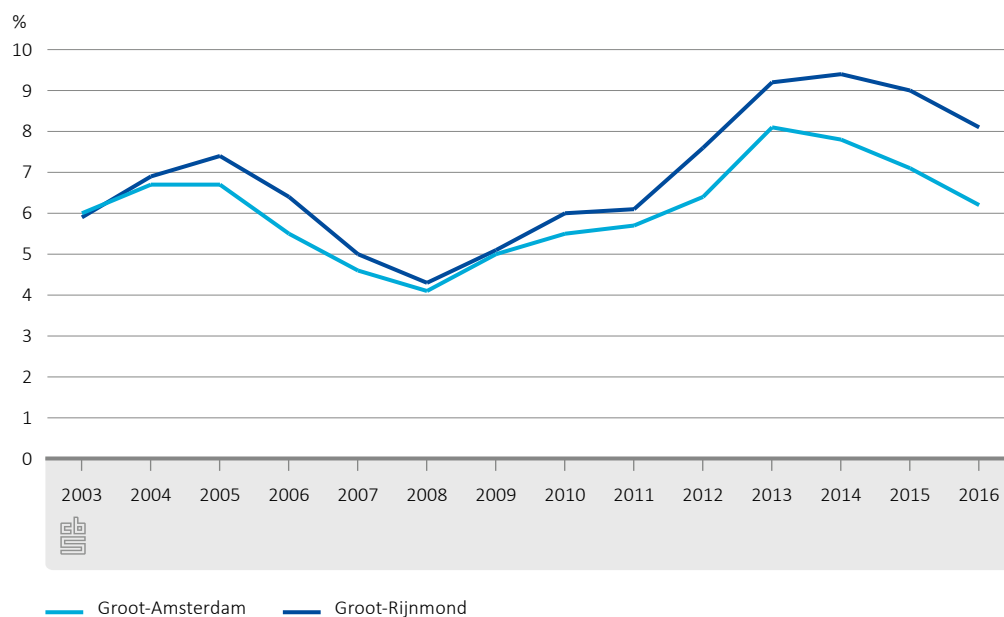
Van alle regio's in Nederland heeft Groot-Rijnmond het hoogste werkloosheidspercentage. In Groot-Rijnmond bedroeg dat percentage in 2016 8,1 procent, tegen 6,2 procent in Groot-Amsterdam en 6,0 procent in Nederland. In Zeeland was de werkloosheid het laagst.

8.1 Werkloosheidspercentage per COROP-regio, 2016

Na de uitbraak van de kredietcrisis steeg de werkloosheid in Groot-Rijnmond veel sterker dan in Groot-Amsterdam. In 2015 en 2016 daalde het werkloosheidspercentage in beide regio's.

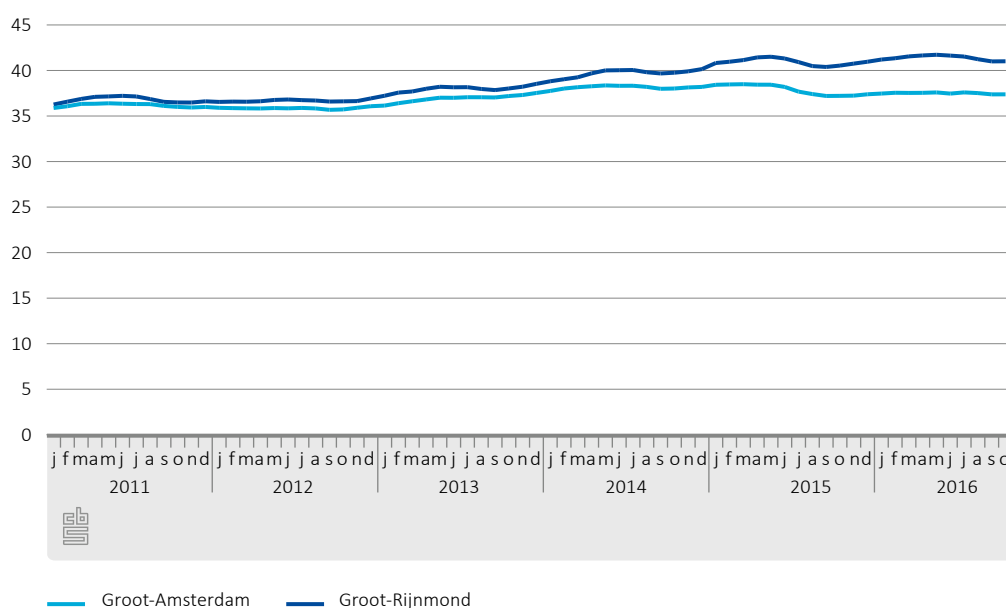
8.2 Werkloosheidspercentage

9. Ook meer bijstandsuitkeringen in Groot-Rijnmond

In oktober 2016 werden er in Groot-Rijnmond gemiddeld 41 bijstandsuitkeringen per 1 000 inwoners verstrekt, tegen 37 in Groot-Amsterdam. Het aantal bijstandsuitkeringen per 1 000 inwoners is sinds begin 2011 weinig veranderd in Groot-Amsterdam en gestegen in Groot-Rijnmond.

9.1 Aantal bijstandsuitkeringen per 1 000 inwoners

Ook het totaal aantal personen met een uitkering (inclusief andere uitkeringen dan bijstand) per 1 000 inwoners is in Groot-Rijnmond hoger dan in Groot-Amsterdam. Hierbij moet wel de kanttekening geplaatst worden dat hier ook AOW-ontvangers meegerekend zijn.

10. Conclusies

Op het voetbalveld houden Rotterdam en Amsterdam elkaar dit jaar behoorlijk in evenwicht, maar op economisch vlak ligt dat anders. Of het nou om de economische groei gaat, om de investeringen of om de werkloosheid, op alle fronten scoort Groot-Amsterdam beter dan Groot-Rijnmond. Het oude gezegde dat het geld in Rotterdam wordt verdiend, in Den Haag wordt verdeeld en in Amsterdam wordt uitgegeven behoort dan wellicht ook enige nuancering; zowel het bruto regionaal product per hoofd als het gemiddelde gestandaardiseerd inkomen per huishouden liggen in Groot-Amsterdam beduidend hoger dan in Groot-Rijnmond. Er worden in Groot-Rijnmond meer bijstandsuitkeringen per 1 000 inwoners verstrekt. De vraag is of Rotterdam de op het voetbalveld gemaakte

inhaalslag ook op economisch gebied gaat maken. De resultaten uit de Conjunctuurenquête Nederland, waarin ondernemers wordt gevraagd naar hun verwachtingen voor de toekomst, wijzen nog niet in deze richting; de ondernemers in Groot-Amsterdam zijn over de meeste onderwerpen optimistischer dan die in Groot-Rijnmond.

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2016–2017	2016 tot en met 2017
2016/2017	Het gemiddelde over de jaren 2016 tot en met 2017
2016/'17	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2016 en eindigend in 2017
2014/'15–2016/'17	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2014/'15 tot en met 2016/'17

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever
Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress
CCN Creatie, Den Haag

Ontwerp
Edenspiekermann

Inlichtingen
Tel. 088 570 7070
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2017.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.